

Standardy a jejich pojetí v současném předškolním vzdělávání

Zora Syslová
Jihlava, 2012

Obsah:

1. Stav předškolního vzdělávání
2. Geneze tvorby standardů
3. Analýza jednotlivých položek
4. Současná situace
5. Závěry

1. Stav předškolního vzdělávání

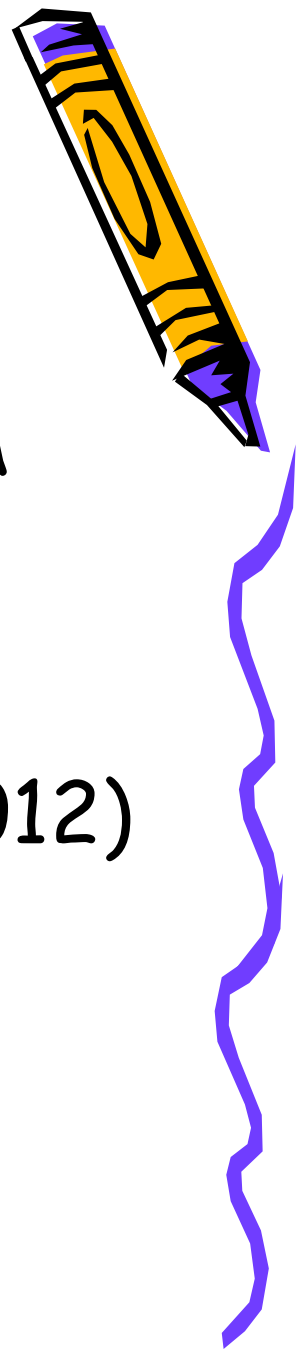
„Vysoce kvalitní raná péče vede k výrazně lepším výsledkům dosaženým v mezinárodních testech týkajících se základních dovedností, jako je například PISA a PIRLS.“

Evropská komise. Kvalitní systém předškolního vzdělávání a péče: nejlepší start do života pro všechny naše děti. Brusel, 2011

Problematické oblasti výsledků PISA
= tvořivé myšlení

(Starý, 2012)

1. Stav předškolního vzdělávání

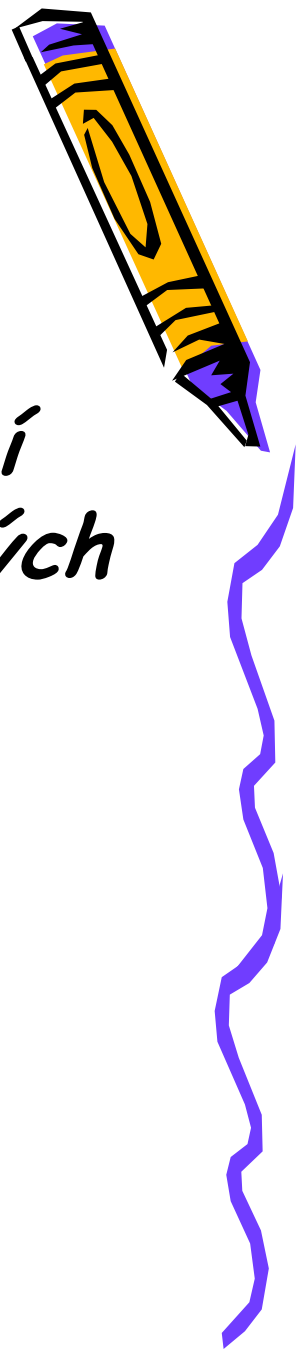

Zpráva McKinsey & Company:

- *„výsledky studentů českých základních a středních škol klesají. Jelikož akademické výsledky úzce souvisejí s těmi ekonomickými, ohrožují klesající studijní výsledky nejen budoucnost studentů, ale i prosperitu České republiky.“*

1. Stav předškolního vzdělávání

Oblast předškolního vzdělávání není předmětem žádných systematických výzkumů.

2. Geneze tvorby standardů

Leden 2011 - začátek práce na „Standardech PV“

Březen - květen 2011 - diskuze na portále rvp

Červen - příprava nové autorské skupiny

Červenec - září 2011 - zpracování připomínek

Říjen - recenzní řízení

Listopad 2011 - květen 2012 - pilotáž v MŠ

Červen 2012 - implementace do MŠ

Výstupní standardy

Formulují „nejdůležitější věku přiměřené požadavky, jejichž naplněním by mělo být završeno předškolní vzdělávání. Protože předškolní vzdělávání je v ČR nepovinné, není ani povinností dětí jej bezezbytku naplnit.“

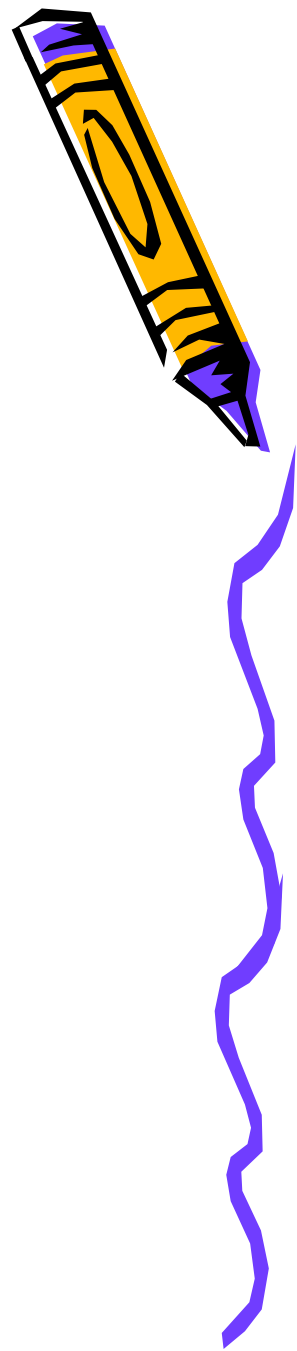
Pojem „výstupní“ byl dále v textu zpřesněn informací, že má plnit funkci orientační a nelze jej tedy chápat ani jako standard evaluační, ani jako výkonový, neboť některé děti mohou naplnit požadavky RVP PV dříve, jiné později a „že tedy v době, kdy ukončují předškolní vzdělávání, některé většinu požadavků zvládnou spolehlivě, popř. je i překročí, jiné jich sotva dosáhnou. Nebyl tvořen se záměrem sjednotit výkony dětí, popř. testovat dovednosti předškolního dítěte či začínajícího školáka.“

Diskuze na portále

28. 4. - 28. 5. 2011 www.rvp.cz

- 170 respondentů ankety
65% souhlasí
- 95 diskusních příspěvků
spíše negativní

Ukázky z diskuse:

Je vůbec nutné formulovat standardy předškolního vzdělávání, jestliže je již závazný dokument RVP a z něho vycházející a v souladu ŠVP, kde jsou konkretizovány všechny očekávané výstupy? Hrozí zde riziko striktního dodržování těchto standardů a kde je tedy individualita každého dítěte??? Bude respektováno jeho osobní tempo, styly učení, schopnosti a možnosti? Vypadá to jako návrat od osobnostně orientované výchovy k výchově jednotné. Myslím, že samotné standardy nemohou zlepšit kvalitu a úroveň předškolního vzdělávání.
(Ivana Urbánková)

Ukázky z diskuse:

Nejsem přesvědčena, že je nutné zpracování standardů, neboť RVP PV je dostatečným vodítkem ke kvalitnímu zpracování ŠVP s přihlédnutím k regionálním podmínkám. Ze striktně předepsaných výstupů mám obavu, že se vytratí tvořivost učitelek a jejich osobitý přístup k edukačnímu procesu. Navíc hrozí i riziko striktního dodržování těchto standardů z pozice ČŠI, nemluvě o nesplnitelných požadavcích rodičů (laické veřejnosti). Vznikla-li potřeba konkretizace, možným řešením by bylo **zpracování odborné příručky pro začínající učitele**, aby si dostatečně zažili správné postupy v samotné výchovně vzdělávací práci s různými věkovými skupinami dětí. Zacilme spíše pozornost na práci s nadanými dětmi a dětmi se speciál. vzdělávacími potřebami. Vynaložené finanční prostředky na práci expertní skupiny pro standardy by umožnilo zaplatit kvalitní učitele a umožnilo vybavit školy materiálem korespondujícím s požadavky moderní školy

Marie Polednová

Ukázky z diskuse:

Myslím si, že navrhované standardy by mohly spíše sloužit něco jako manuál pro práci učitelky v MS, nikoli jako závazná norma. Souhlasím, že by to mohlo pomoci začínajícím učitelkám. Ale nejen jim, ze zkušenosti vím, že takovou pomoc potřebují také letité praktičky, které mají už jen pár let do důchodu a stále se špatně orientují v textu RVP PV.

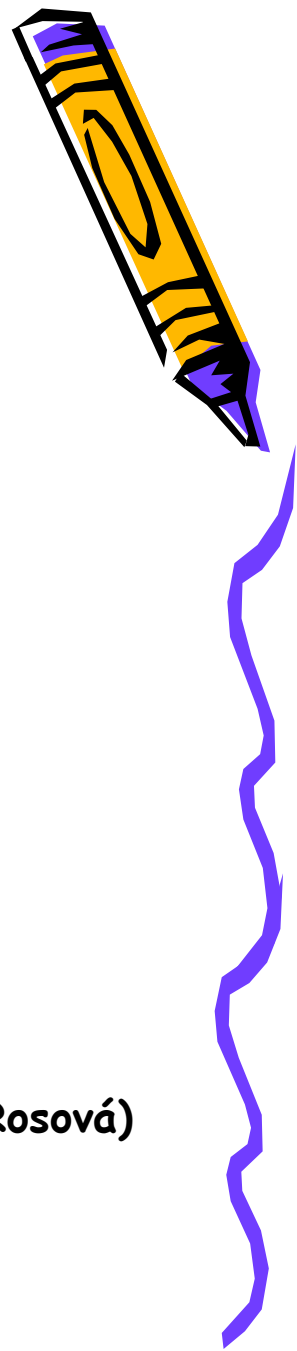
(Vladimíra Dobrovolná)

Ukázky z diskuse:

Standard znamená normu, měřítko, správnou míru, něco obvyklého, očekávaného, přiměřeného. Pro primární vzdělávání za určitých podmínek ano, ale pro preprimární vzdělávání píši ne. Já osobně jsem pro drobné úpravy respektive novelizaci v RVP PV, protože došlo za dobu praxe vytváření ŠVP v MŠ k určitým změnám. Jsem pro ujednacení některých pojmů, které se v odborné literatuře vysvětlují odlišně a učitelky tápou. Jsem pro vytvoření dalších pomocných dokumentů, nejen pro začínající učitelky MŠ, jak bylo uvedeno v předchozích příspěvcích.

- (Petra Rosová)

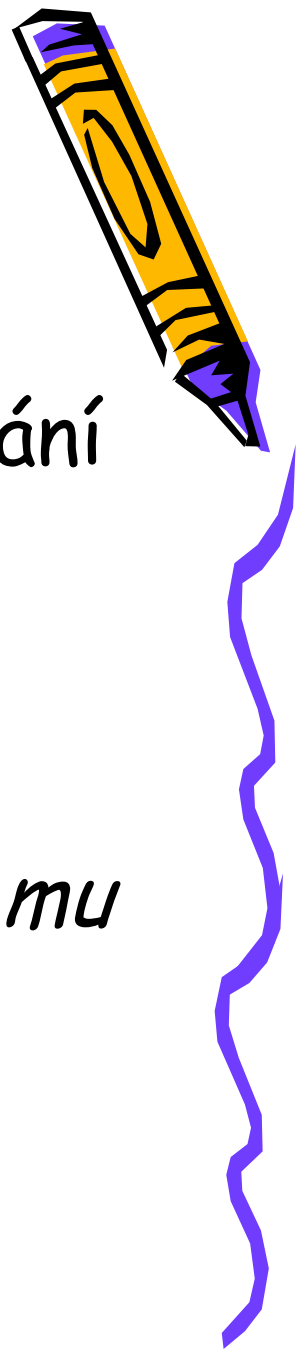
Stanovisko PdF

- *krátký časový úsek na tvorbu tak důležitého dokumentu*
- *nebyly definovány jeho cíle, ani smysl*
- *materiál nevychází ze systémového a koncepčního rámce vzdělávání v návaznosti na kurikulární dokumenty*
- *zpochybnění celého RVP PV, neboť takto rozpracované výstupy by mohly nasměrovat práci učitelek zpět k předmětnému modelu (výchovným složkám) známým z Programu výchovně vzdělávací práce pro jesle a mateřské školy (1984) a odklonit je od osobnostního modelu prezentovaném v RVP*

Odůvodnění

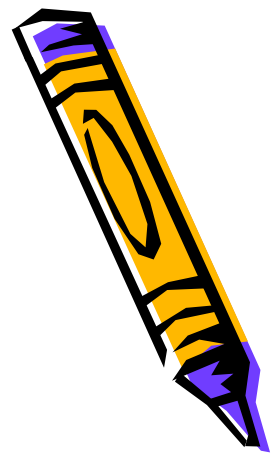
K hlavním cílům předškolního vzdělávání patří orientovat se „*k tomu, aby si dítě od útlého věku osvojovalo základy klíčových kompetencí a získávalo tak předpoklady pro své celoživotní vzdělávání, umožňující mu se snáze a spolehlivěji uplatnit ve společnosti znalostí.*“

Integrované bloky **nerozlišují** „vzdělávací oblasti“ či „složky“, ale nabízejí dítěti vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích a nabízí mu takové aktivity, při nichž nezískává pouze izolované poznatky či jednoduché dovednosti, ale získává komplexnější zkušenosti - **prakticky využitelné, činnostní - kompetence.**

Didaktický styl

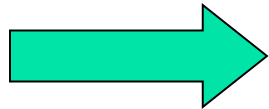

- *vzdělávací nabídka, individuální volba a aktivní účast dítěte.*
- Pedagog má být průvodcem dítěte na jeho cestě za poznáním, probouzet v něm aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat, *nikoli tím, kdo dítě „úkoluje“ a plnění těchto úkolů kontroluje.*
- Úkolován je pedagog - jeho úkolem je iniciovat vhodné činnosti, připravovat prostředí a nabízet dítěti příležitosti, jak poznávat, přemýšlet, chápat a porozumět sobě i všemu kolem sebe stále účinnějším způsobem

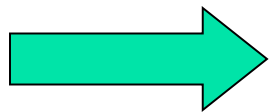

Nová verze

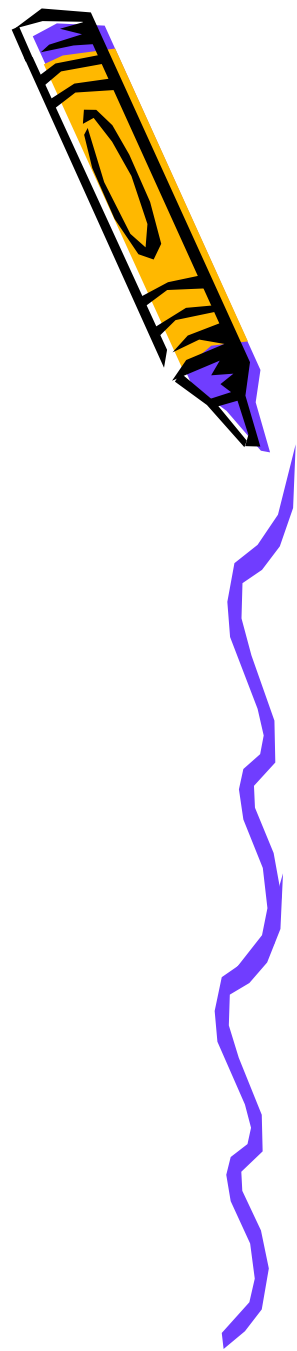
*Očekávané výstupy RVP PV –
konkretizované*

nový tým

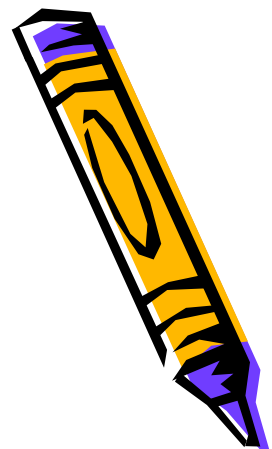

metodická pomoc

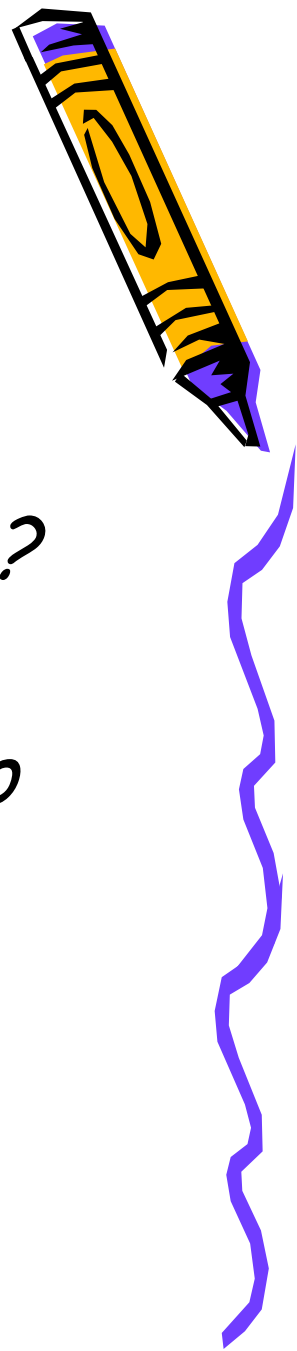

Nová verze

*„Metodická pomoc na cestě k
naplňování vzdělávacích cílů
stanovených v Rámcovém vzdělávacím
programu pro předškolní vzdělávání“
s tím, že text „obsahuje očekávané
výstupy z RVP PV rozvedené
do konkrétnější podoby.“*

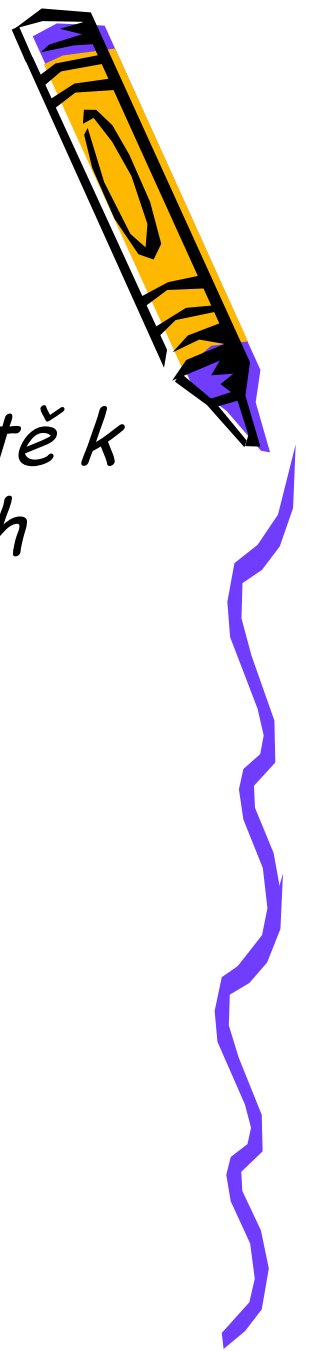

Otázky kolem „standardů“

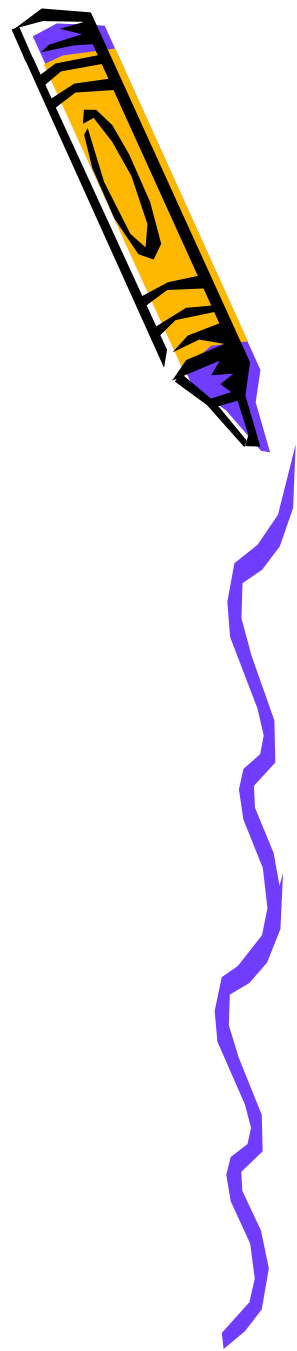
- Nejde ani o standardy ani o metodický materiál - *co to tedy je?*
- U základního vzdělávání byly impulzem špatné výsledky PISA. *Co bylo tímto impulzem v případě předškolního vzdělávání?*

- *Proč je nutná „metodická pomoc na cestě k naplňování vzdělávacích cílů stanovených v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání“, jak je uvedeno v úvodu inovované verze?*
- *Proč je současná metodická pomoc nedostačující?*

- *Jak je možné, že standardy ještě nejsou hotové, ale ČŠI má jejich kontrolu již v plánu úkolů na rok 2011/2012?*
- ...

Média

„Standards budou povinné a předškolní třída je bude prokazovat vždy před prázdninami (před nástupem do školy). Ve druhé polovině letošního roku proběhne testování těchto pravidel a ostrá verze začne již příští rok. Zatím však ještě není jasné, kdo a jakou formou bude děti testovat, zřejmě by to měla být školní inspekce. Dále se objevuje otázka, zda budou tyto standardy prospěšné. Do základní školy totiž musí nastoupit každé šestileté dítě bez ohledu na to, jaké splňuje standardy.“

„Pokud se standardy stanou povinnými a bude kontrolované plnění indikátorů jako závazné normy (např. testováním předškolního vzdělávání apod.) hrozí riziko příprav a nácvik dětí s návodným drilem rozvoje jejich schopností, který si bohužel ještě některé z nás pamatují a i dnes může hrozit riziko, že by tento dril mohl vzniknout za účelem uspět jako instituce - MŠ při hodnocení kvality školy.“

Vladimíra Hornáčková

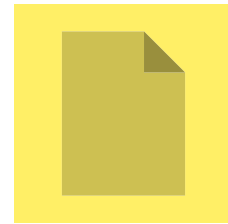
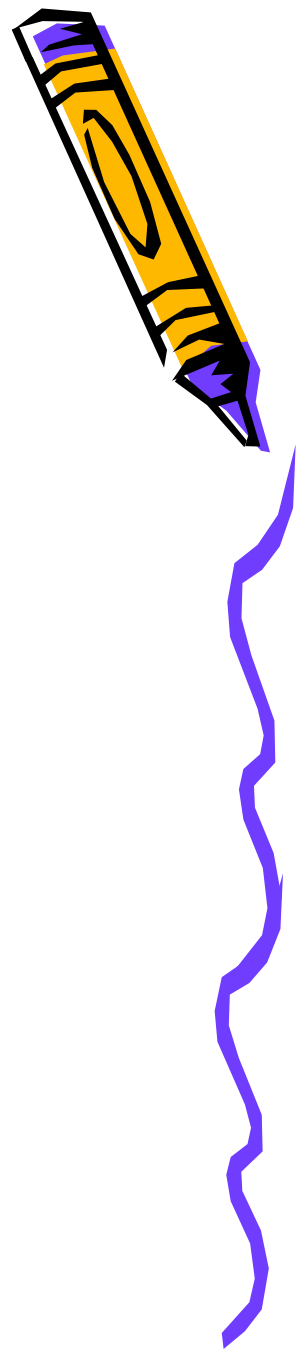
Konečná podoba

Průvodní text informuje o povinné součásti s RVP PV k 1.9.2012.

[http://www.msmt.cz/vzdelavani/konkre
tizovane-ocekavane-vystupy-rvp-pv](http://www.msmt.cz/vzdelavani/konkre
tizovane-ocekavane-vystupy-rvp-pv)

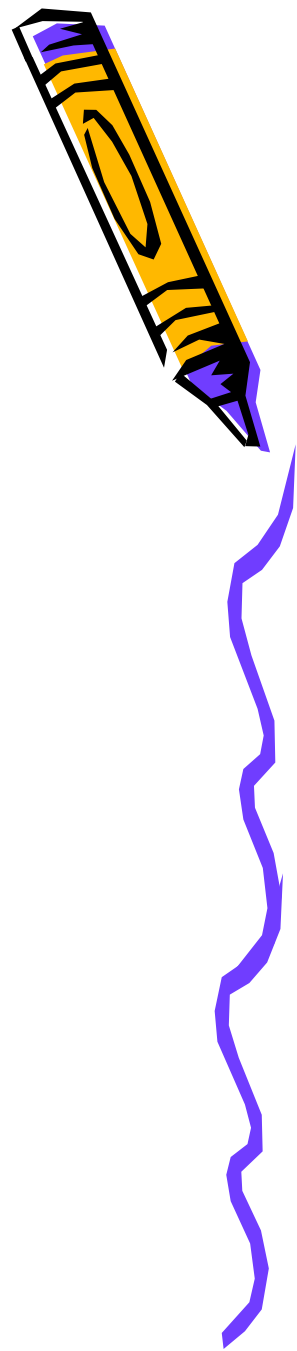

3. Analýza jednotlivých položek

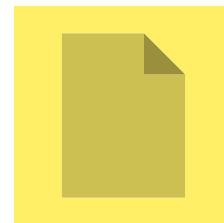
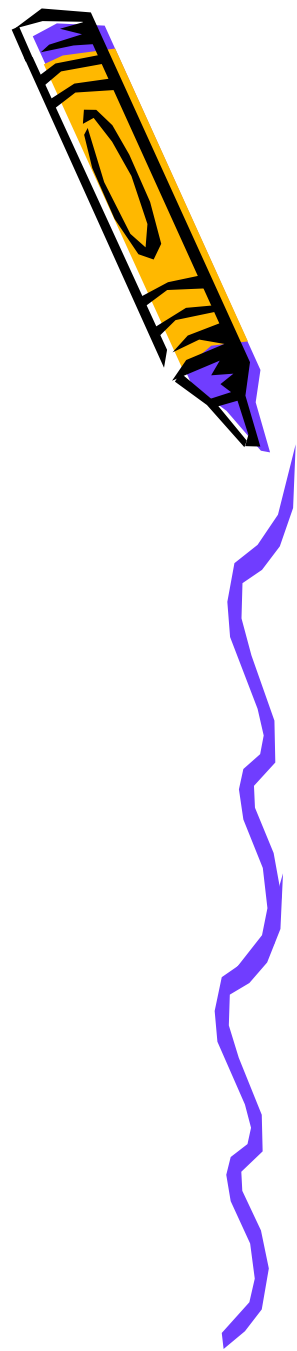

4. Současná situace

Připravovaný projekt MŠMT
„Implementace standardů do
předškolního vzdělávání“.

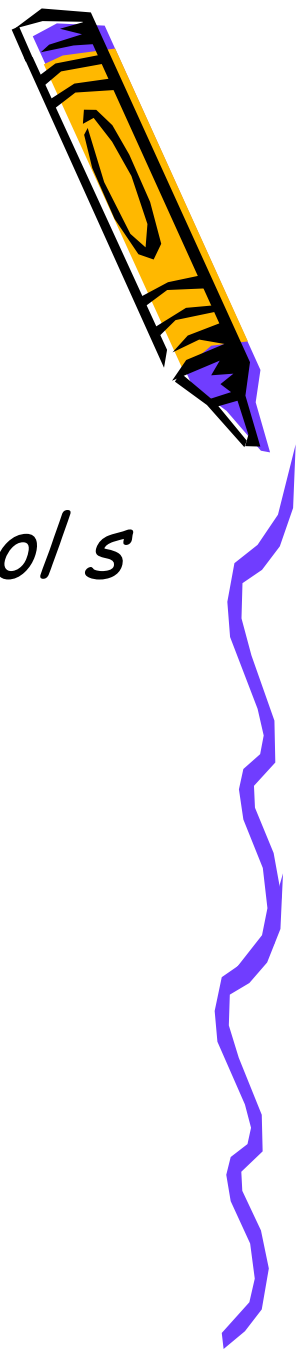
Evaluační nástroj RoK v MŠ

5. Závěry:

- Nepropojenost s činnostními dovednostmi
- Převažují znalosti a důraz kladený na kognitivní rozvoj
- Malý prostor pro spontánní činnosti dětí
- Důraz kladený na vnější kontrolu

*Mohou pomoci takto nastavené
standards učitelům mateřských škol s
odklonem od tradičního
transmisivního přístupu k
předškolnímu vzdělávání?*

*Pomohou zkvalitnit předškolní
vzdělávání tak, aby žáci ZŠ
dosahovali lepších výsledků v PISA a
PIRLS testech?*

